

THE ROLE OF ENCYCLOPEDIA AND JUSTICE IN THE DECISION-MAKING OF A DEMOCRATIC SOCIETY

Shaxnoza Sadullayeva Bahodirovna

Lecturer, Department of Humanities and Information Technology, SamDChTI 902500309

ANNOTATION

This article discusses the role of the encyclopedia and justice in the decision-making process of a democratic society.

Keywords: justice, encyclopedia, reform, interest, family, society, law

INTRODUCTION

Philosophy Samarkand city of Samarkand region

Adolat davlatchilikning mustahkam poydevoridir. Adolat va qonun ustuvorligini ta'minlashda esa sud hokimiyati hal qiluvchi o'rinni egallaydi.

Qonuniylikni mustahkamlash, fuqarolarning huquq va erkinliklarini ishonchli himoya qilish bugun har qachongidan dolzarb ahamiyatga ega. Bu borada amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlar, ro'yobga chiqarilayotgan aniq chora-tadbirlar xalqimiz manfaatlarini kafolatlashga xizmat qilmoqda. Buni odamlar turmush darajasi yuksalib borayotgani misolida ham yaqqol ko'rib turibmiz.

Erkinlik, tenglik, adolat, mafkuralar va fikrlarning xilma-xilligi, hokimiyatning saylov asosida vujudga kelishi, hokimiyatlar bo'linishi, fuqarolarning huquq va erkinliklarini sud qarorisiz mahrum etib bo'lmasligi, aybsizlik prezumpsiyasi bularning barcha-barchasi demokratiyaning eng muhim belgilari bo'lib, demokratik davlatlar konstitutsiyalarining muhim prinsiplarini tashkil etadi.

Shu ma'noda aytish joizki, yuqorida keltirib o'tilgan demokratik prinsiplarni o'zida mujassam etgan mo'tabar Qomus — O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilingan kun - mustaqil O'zbekiston taraqqiyotida beqiyos siyosiy, huquqiy va xalqaro ahamiyatga molik tarixiy kun bo'lib qoldi.

Konstitutsiyaning asosiy mohiyatlaridan yana biri bo'lib, jamiyat va uning a'zolari oldiga maqsad qo'yishi va ana shu ezgu maqsadga erishishning yo'llarini o'zida mujassam etishida ifodalanadi. Asosiy qomusimiz o'zida inson – oila – jamiyat – davlat manfaatlarini uyg'unlashtirgani sababli, mazkur hujjat hayotimizning barcha sohalarida olib borilayotgan islohotlarning samarali, muvaffaqiyatli bo'lishini huquqiy jihatdan kafolatlamoda.

Jahonda bo'lib o'tayotgan voqealar ham shuni yaqqol tasdiqlamoqdaki, agar inson va davlat manfaatlari o'zaro uyg'unligi buzilsa, davlatda olg'a siljish bo'lmaydi. Mamlakatimizda esa, bu masala davlatimiz rahbarining oqilona va dono siyosati tufayli Konstitutsiyamizda jamiki dunyoviy ne'matlar orasida eng ulug'i - inson degan fikrni ilgari surildi va shu asosda "fuqaro - jamiyat – davlat" o'rtasidagi o'zaro munosabatning oqilona huquqiy yechimini topishga intildik.

Adolat har qanday davlatning o'ziga xos pasporti desak ham mubolag'a bo'lmaydi. Chunki, u yoki bu mamlakatda davlatni tavsiflash zarur bo'lganda Asosiy qonun ushbu davlat

rivojlanishning qanday yo'lini tanlagani, inson-jamiyat-davlat munosabatlari, davlat tuzilishi va boshqaruviga oid barcha masalalarni mufassal tartibga soladi.

Konstitutsiya davlat bilan shaxs o'rtasidagi o'zaro huquqlar va burchlar belgilab olingan o'ziga xos ahdnoma desak ham mubolag'a bo'lmaydi. Chunki Konstitutsiyamizning 19-moddasida O'zbekiston Respublikasi fuqarosi va davlat bir-biriga nisbatan bo'lgan huquqlari va burchlari bilan o'zaro bog'liqdirlar, deb mustahkamlab qo'yilgan. Shu ma'noda Asosiy qomusimizda davlat o'ziga bir qator o'ta muhim majburiyatlarni olganki, unga ko'ra davlat xalq irodasini ifoda etib, uning manfaatlariga xizmat qiladi, davlat fuqarolarning Konstitutsiya va qonunlarda mustahkamlangan huquqlari va erkinliklarini ta'minlaydi, davlat o'z faoliyatini inson va jamiyat farovonligini ko'zlab, ijtimoiy adolat va qonuniylik prinsiplari asosida amalga oshiradi. Fuqarolar esa Konstitutsiyada belgilab qo'yilgan burchlarini bajarish, Konstitutsiya va qonunlarga rioya etishga, boshqa kishilarning huquqlari erkinliklari, sha'ni va qadr-qimmatini hurmat qilishga, O'zbekiston xalqining tarixiy, ma'naviy va madaniy merosini avaylab asrashga, atrof tabiiy muhitga ehtiyotkorona munosabatda bo'lishga, qonun bilan belgilangan soliqlar va mahalliy yig'imlarni to'lashga, harbiy yoki muqobil xizmatni o'tashga majburdirlar.

Har bir mamlakatda u yoki bu joriy qonunlar bo'lishi va u muayyan vaqtdan so'ng nomi o'zgarishi yohud bekor bo'lishi mumkin. Ammo har birida adolat ustuvor bo'lsa shu yurtda rivojlanish va yuksalish bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Shorahmetov Sh.Sh. Inson manfaatlariga qaratilgan Kodeks. «Qonun himoyasida» 2-son, 1998 yil.
2. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga sharxlar. Mualliflar jamoasi. Toshkent., «O'zbekiston», 1995 yil.
3. Mamasiddiqov M.M. Mehnat ishlari bo'yicha etkazilgan zararni sudda undirish». Toshkent., «Adolat», 2001 yil.
4. Shoraqmetov. III.SH. O'zbekiston Rsspublikasining Xo'jalik protsessual huquqi. «Soros» fondi. 2001 yil